

ביצד מעברין פרק המישי עירובין

(א) ס"א בן יעקב, (ב) גרסות לו. ושי"ו ושי"ב חגיגה טו: מ"ש שם על ידו פירוש על שינוא, (ג) כל זה עד גובלין מס' בן סירה, (ד) סוטה מו: (ה) כשיי אלא וגו' ומילת הס' לתא, (ו) ג'ל ענינים וכו' בס' א"ל, (ז) ג'ל גלגול, (ח) ג'ל ה. ע"ש, (ט) מדרש נה. ע"ש, (י) ג'ל עמ' שנת ע. ד"ה, (יא) ג'ל עמ' שנת ע. ד"ה, (יב) ג'ל עמ' שנת ע. ד"ה, (יג) ג'ל עמ' שנת ע. ד"ה, (יד) ג'ל עמ' שנת ע. ד"ה, (טו) ג'ל עמ' שנת ע. ד"ה, (טז) ג'ל עמ' שנת ע. ד"ה, (יז) ג'ל עמ' שנת ע. ד"ה, (יח) ג'ל עמ' שנת ע. ד"ה, (יט) ג'ל עמ' שנת ע. ד"ה, (כ) ג'ל עמ' שנת ע. ד"ה, (כא) ג'ל עמ' שנת ע. ד"ה, (כב) ג'ל עמ' שנת ע. ד"ה, (כג) ג'ל עמ' שנת ע. ד"ה, (כד) ג'ל עמ' שנת ע. ד"ה, (כה) ג'ל עמ' שנת ע. ד"ה, (כו) ג'ל עמ' שנת ע. ד"ה, (כז) ג'ל עמ' שנת ע. ד"ה, (כח) ג'ל עמ' שנת ע. ד"ה, (כט) ג'ל עמ' שנת ע. ד"ה, (ל) ג'ל עמ' שנת ע. ד"ה.

צטטה ציה. צטטה צו: סוריד חיי. שחאריך ימים: סטוף אכול אס יש לך ממון להנהיג עמך אל תמתין עד למחר שמא תמות ושוב אין לך הנאה: **דעלמא דאולוין מיניה גרסינן:** כהנולא דמי. היום ישנו ולמחר איננו דומה לחופה שהולכת מהר: **אס יש לך ממון:** ואין **למוס הסהמה.** עיכוז כי פתאוס האדם מת: **חוק. מוון:** מי יגיד לך. **אס נשאר בידם שמא יאכדוהו:** הללו נוזנין. כלומר כשהן גדלין גדילה פרנסתן ועושרן עמנן ואינן כריך להדאג עליהן: **והללו גובלין.** מתים. לשון והעלה נבל [רימיה חן]: **יפה.** לחוליה וקשה לחוליה זה יפה לנצח ועד לעינים: **שפשמרס צנטער.** שהן שמוריס ציך שאינן משתכחין ממך: **יוונו יחד.** שאתה סודרן ומולין צפה ולא נגימגוס ובלתישה: **אימתי שמחה ונו.** זומן. שידע לדרוש הלקות חג. **בחו.** ד"א אימתי שמחה לאיש אימתי אדם שמח בתלמודו זומן שיש לו מענה כששאלין ממנו דבר הלכה: **שארשא.** ספירת שפמיו כל תמנע סלה כשנתנו צו דעת להוליא צשפתי: **וכה.** אס יש לו מול טוב תאות לבו נתת לו שצטוד שהוא מתאוה צאה לו תאותו עד שלא יאכלה: **לא וכה.** כריך (ב) להסתמקם ולהטעור: **כי לא לעולם אריזי ולא נלחא אקוץ.** אלמא נלחא לשון עולם הוא. מדסמיך ליה לעולם משמע: **שרף לזואר.** שאינו מלומד צדוק סביז הזואר אלא שרפוי צריוח כך הוא נעים ומרובה לצריות: **ונראה ואינו נראה.** כשמגביה זוארו נראה שמתח וקנו רוב פעמים שקנטרו וקנו מכסין אותו. כך אס תלמיד חכם הוא אינו רודף ללאת ולנצח צטוק אלא יושב ומחזר על

תלמודו מתקיים צידו: **שהכל דשין אותו.** שאין לו גכות (א): **שהכל מפשמינ ממנו.** שמלמד תורה לתלמידים: **כאזן זו שאינה נמחה.** מפני דריסת רגלי בני אדם כך לחייזו אינן נלאין מלחזר על תלמודו וללמד לאחרים: **לא נשכחה.** חרות משמע חקוק ואינו נמחק לעולם. על ידי הלוחות היתה תורה חקוקה לישראל מהשמח מהן עולמית: **על הנוחות.** צשציל הנוחות היו בני ישראל בני חורין: **ממדבר מתנה.** אס כמדבר הוא תורה נמונה לו צמתנה ולא ישכח: **מינשא.** כעס: **אמר.** רבא איזיל אפשיייה לרב יוסף: **מווג.** צמיס: **רב יוסף סגי נהור הוה** ולא היה רואהו והסירו צטעס היין שהו מווג לפי שהיה מכיר רב יוסף צמזוגו של רבא צמתילה שהיה צקי לימן מיש צמדה: **כל גיא ינשא.** אף על גב דלאו גבי הני קרתי כתיב דרשי ליה דמי שבל לדי גיא שהושפל מחור ומתנשא: **שדורסא ואולת.** מיד לאחר הריגתה. שאינו מקפיד על מענוגים אלא אוכל צשר צלל צבלין וכן אסר עינוגין: **שפשמרס.** צטינו. היינו מי שאינו הולך אחר גצות לקוץ צמאלכו אס לא נצשצל כל כרכו. **ל"א שדורסת ואולת** לאחר הריגתה אוכלת מיד כך תלמיד חכם מחזר על תלמודו מיד כשמקצלו מרצו מסרחת מנצל עצמו על דברי תורה לשון זה נראה צעיני לפי שמנינו צכל הש"ס שדך תלמידי חכמים להקפיד על מאלן דך גדולה וכבוד ועל מלצושיאן (כדכתיב (משל ח) ולמשנאוי אצנו מות: **לעני.** לזה ששס עצמו לחזר עליה: **סאנה.** אילין: **כל**

תורה אור השלם

1. כי לא בן ביתו עם אל
2. כי ברית עולם שם לי ערובה בכל ושמירה כי כל ישעיו וכל חפץ פי לא יצמיח: שמואל ב כג ה
3. כי חיים הם למצואיהם ולכל בשרו מרפא: משלי ד כב
4. כי לית חן הם לראשך וענקים לגרונך: משלי ט ט
5. רפאות תהי לך וישקוי לעצמותיך: משלי ג ח
6. כי נעים פי השמרם בבטנך יכנו יחדיו על שפתיך: משלי כב יח
7. שמחה לאיש במענה פיו ודבר בעתו מה טוב: משלי טו כג
8. כי קרוב אליך הקרב מאד בפיו ובלבבך לעשות: דברים יו יד
9. תאות לבו נתתה לו וארשת שפתיו כל מנעת סלה: תהלים כא ג
10. כי לא לעולם אריזי ולא לעולם אקוץ: משלי טו כג
11. יימלך לעולם ועד: שמואל טו יח
12. לחיו כערוגת הבשם מגדלות מנדחותיו שושנים נטות מור עבר:
13. שיר השירים ה ג
14. יתן אל משה ככלתו לרבר אחו בהר סיני שני לוחות הקדת לחת אבן כתבים באצבע אלהים: שמואל יח יח
15. והלכות הקדושה מכתב מכתב אלהים הוא חרות על הלוחות:
16. שמואל לב טז
17. באר הפרה שרים כרחה נדיב העם במחיק במשנתם וממדרב מתנה וממתנה נחליאל ומנחליאל גמות: ומבמות הגיא אשר בשדה מואב ראש הפסקה ונשקפה על פני הישיבן:
18. כמדבר כא יח-כ
19. כל גיא יקשא וכל חר ונגביה ישפלו ויהי העקב למישור ודרבסיהם לבקעה: ישעיהו מ ד
20. חתך ישבו בה תבין בטובתך לעני אלהים: תהלים סו יא
21. נצר תאנה יאכל פריה ושמר ארצו יבקר: משלי כו יח

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה לא זכה לריך (להתמקק) מו"מ וי"צ ס"א להתממה מה"ה רב המנחה: [וכ"ה בע"מ]: (ב) ד"ה שהכל דשין וכו' סכות הרוח הס':

גליון הש"ס

גב' א"ל רב לרב חנניא עיין לקמן דף סג ע"א מה"ה רב המנחה: שם חש באישו יעסוק בתורה. פי מות חיס צטועות דף ע"ב ד"ה אסור להמלכות:

מוסף רש"י

דמי האי מויגא למיגא דרבא. כשהיה רבא לומד לפיו היה מווג לו צענין זה (נדרים נה). לא תתיב אפריע. לפי שהגיס לכו שאל לו מקלה זה כי להפיל דעמו (שם).

רב ניסים גאון

דמי היא ליה מילתא לרב יוסף בהדיה. המצא פירוש הרבנים שארצו בנייהן בפרק הנדר מן הירק בנדרים [בר] מר שמואל (מר) פקיד דליתון תליסר אלפי זוזי לרבא מן אלתת דגהר פניא. שלח רבא לקמיה דרב יוסף אלתת היכי מקריא. אמר רב יוסף ושהין בנדר מן החבואה שאינו אסור אלא בה המינים. אמר ליה אביי מי דמי, (הכו אקלא) [ובואה לא] משמע אלא ה' המינין, אלתת כל מילי (דשמעט) [משמע]. אחרונה לקמיה (דר) אבא [נדרבא] אמר להון הדא לא איבעיא לי דאלתת כל מילי משמע, הדא היא דאיבעיא לי שכו בתים ושכו ספינות מאי מי אמרינן כיון דפתחן לאו אלתת היא. או דלמא כיון דלא ידע צתתו כי אלתת היא. אמרוה קמיה דרב יוסף [אמר] וכי מאחר דלא צריך לן אמאי שלח לן. איקפד רב יוסף. שמע רבא ואתא לקמיה בימא דכיפורי.

רבינו חננאל

אמריה ליה כתיב ערוכה בכל ושמורה אס ערוכה ברמ"ח אברים נשמרת בלב ואס לאו אינה נשמרת. אמר ליה רב שמואל לרב יהודה שינא פתח פומך קרי ותני כי היכי דתורין חיי, שנאמר כי חיים הם למצואיהם כפיו. תנא תלמידי היה לר' אליעזר שנתתיב שרפה למקום, ואמרו (המקום) הניחו אימתי בעת שדבר בעתו מקום שנאמר לנצח, כגון ולא לנצח אקוץ. סלה, כגון אלקים יכוננה עד עולם סלה. ועד, כגון ה' ימלך לעולם ועד, אין להם הפסק לעולם. כתיב חתך ישבו בה וגו', אס משים אדם את עצמו שדורסת ואולת, יאכל פריה, מה תאניה

לו אדם גדול שימש. כתיב נעים כי תשמרם בבטנך. אימתי דברי תורה נעימים בשעה שתשמרם בבטנך, כיצד בעת שיכוננו יחדיו על שפתיו. כתיב שמחה לאיש במענה פיו. מה טוב. ר' יצחק אמר מהכא כי קרוב אליך הדבר מאד, בשעה שבפך ובלבבך לעשותו. תאות לבו נתת לו, אס זכה ואס לא זכה ארשת שפתיו כל מנעת סלה. תנא כל רבא לנצח אקוץ. סלה, כגון אלקים יכוננה עד עולם סלה. ועד, כגון ה' ימלך לעולם ועד, אין להם הפסק לעולם. כתיב חתך ישבו בה וגו', אס משים אדם את עצמו שדורסת ואולת, יאכל פריה, מה תאניה

תורה אור השלם

1. כי לא בן ביתו עם אל
2. כי ברית עולם שם לי ערובה בכל ושמירה כי כל ישעיו וכל חפץ פי לא יצמיח: שמואל ב כג ה
3. כי חיים הם למצואיהם ולכל בשרו מרפא: משלי ד כב
4. כי לית חן הם לראשך וענקים לגרונך: משלי ט ט
5. רפאות תהי לך וישקוי לעצמותיך: משלי ג ח
6. כי נעים פי השמרם בבטנך יכנו יחדיו על שפתיך: משלי כב יח
7. שמחה לאיש במענה פיו ודבר בעתו מה טוב: משלי טו כג
8. כי קרוב אליך הקרב מאד בפיו ובלבבך לעשות: דברים יו יד
9. תאות לבו נתתה לו וארשת שפתיו כל מנעת סלה: תהלים כא ג
10. כי לא לעולם אריזי ולא לעולם אקוץ: משלי טו כג
11. יימלך לעולם ועד: שמואל טו יח
12. לחיו כערוגת הבשם מגדלות מנדחותיו שושנים נטות מור עבר:
13. שיר השירים ה ג
14. יתן אל משה ככלתו לרבר אחו בהר סיני שני לוחות הקדת לחת אבן כתבים באצבע אלהים: שמואל יח יח
15. והלכות הקדושה מכתב מכתב אלהים הוא חרות על הלוחות:
16. שמואל לב טז
17. באר הפרה שרים כרחה נדיב העם במחיק במשנתם וממדרב מתנה וממתנה נחליאל ומנחליאל גמות: ומבמות הגיא אשר בשדה מואב ראש הפסקה ונשקפה על פני הישיבן:
18. כמדבר כא יח-כ
19. כל גיא יקשא וכל חר ונגביה ישפלו ויהי העקב למישור ודרבסיהם לבקעה: ישעיהו מ ד
20. חתך ישבו בה תבין בטובתך לעני אלהים: תהלים סו יא
21. נצר תאנה יאכל פריה ושמר ארצו יבקר: משלי כו יח